

SAK

Työelämä- ja sosiaaliturva- heikkennysten vaikutus

Pirjo Väänänen
sosiaaliasioiden päällikkö
21.11.2024

Hallituksen työelämä- ja sosiaaliturvaheikennyksiä

Työttömyysturva

- Ansiopäivärahan tasoa leikattu porrastamalla
- Omavastuupäivät nostettu 7 pv
- Työssäoloaika pidennetty 12 kk
- Työssäoloaika euroistettu
- Työssäoloaika karttuma palkkatukityöstä poistettu
- Sovittelun 300 € suojaosa poistettu
- Lapsikorotukset poistettu
- Lomakorvaukset jaksotetaan
- Kuntien velvoitetyöstä ikääntyneille luovuttu
- Ikääntyneiden ansiopäivärahalle pääsyä heikennetty
- Vuorotteluvapaa lopetettu
- Aikuiskoulutustuki lopetettu
- Aktiivijalan korotusosat poistetaan

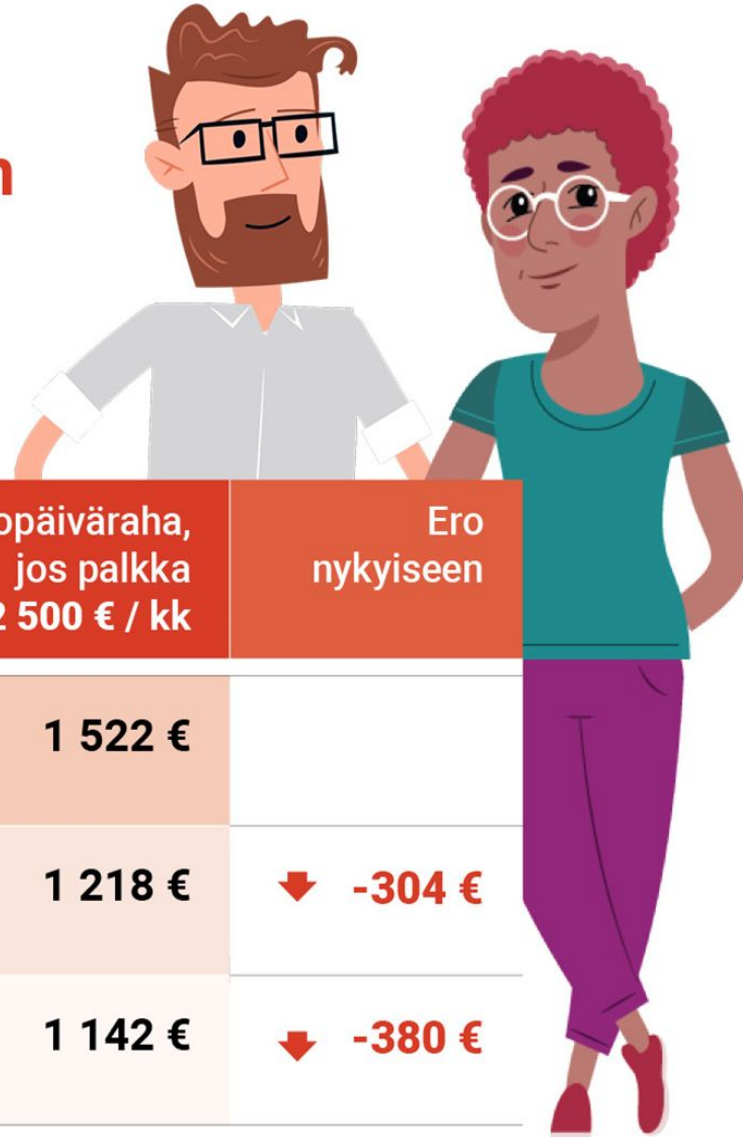
Asumistuki

- 300 € ansiotulovähennys poistettu
- Perusomavastuu nostettu 42 prosentista 50 prosenttiin.
- Korvausprosentti pieneni 80 prosentista 70 prosenttiin.
- Kuntaryhmät 1 ja 2 yhtenäistetty tasolle 2.
- Lisää kuntaryhmämuutoksia tulossa
- Omaisuus vaikuttaa tuen määrään.
- Tuki omistusasuntoihin lakkaa

Työehdot

- Ensimmäiseltä sairauspoissaolopäivältä ei palkkaa
- Työntekijän irtisanomiseen riittää ”asiallinen syy”
- Vuoden määräaikainen työsopimus ei vaadi erityistä perustetta
- Lomautuksen varoaikaa lyhennetään
- Takaisinottovelvoite ei enää koske alle 50 henkilön yrityksiä
- Paikallista sopimista laajennetaan järjestäytymättömään kenttään ja tilanteeseen, jossa ei ole luottamusmiestä. Laista voi poiketa myös yrityskohtaisella TES:illä
- Palkkaratkaisujen syntymistä hankaloitetaan rajoittamalla valtakunnansovittelijan sovittelu-mahdollisuuksia (ns. vientimalli)
- Yhteistoimintalain velvoittavuuden ylärajaa nostetaan ja muutosneuvotteluajat puolitetaan

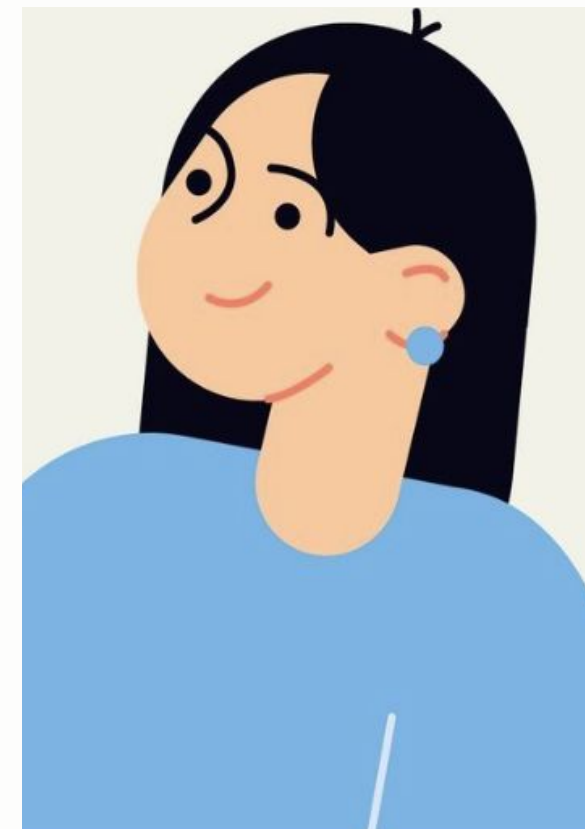
Ansiosidonnaisen päivärahan porrastuksen vaikutus kahdella eri tulotasolla (2024)

Työttömyyden kesto		Ansiosidonnainen päiväraha, jos palkka 2 000 € / kk	Ero nykyiseen	Ansiosidonnainen päiväraha, jos palkka 2 500 € / kk	Ero nykyiseen
Alle 2 kk		1 306 €		1 522 €	
2–8 kuukautta	- 20 %	1 045 €	↓ - 261 €	1 218 €	↓ -304 €
Yli 8 kuukautta	- 25 %	980 €	↓ - 326 €	1 142 €	↓ -380 €

Ansiopäivärahan leikkaus osa-aikatyössä

Palkka kokoaikatyössä 2000 €/kk	Osa-aikatyö 75 % työaika	Osa-aikatyö 60 % työaika
Työtulo kuukaudessa	1 500 €	1 200 €
Soviteltu päiväraha ennen leikkausta	425 €	705 €
Leikkausten vaikutus:		
1. porrastus	- 130 €	- 260 €
2. porrastus	- 65 €	- 65 €
Soviteltu päiväraha leikkausten jälkeen	230 €	380 €

Leikkaukset osuvat usein samoihin ihmisiin

Kaisa

34 v.
Työskentelee lähihoitajana
Helsinki

Kuukausipalkka osa-aikatyössä
n. 60 %:n työajalla

1 300 €

kokopäivätyön palkka olisi 2 300 €

Kaisa asuu 2,5-vuotiaan tyttärensä kanssa vuokralla ja työskentelee osa-aikaisesti pystyäkseen yksinhuoltajana pyörittämään perheen arkea. Osa-aikatyön palkan lisäksi Kaisan toimeentulon tukena on sosiaaliturva. Hallituksen leikkaukset aiheuttavat syvää huolta.

SAK

#PAINAVASY

Leikkaukset €/vuosi

Sovitellun päivärahan muutokset: **-1 530 €**

300 € suojaosan ja lapsikorotusten poisto

Alle 3-vuotiaan lapsen lapsilisän ja yksinhuoltajakorotuksen nosto **+372 €**

Asumistukeen tehdyt heikennykset **-2 040 €**

Leikkaukset yhteensä -3 198 €

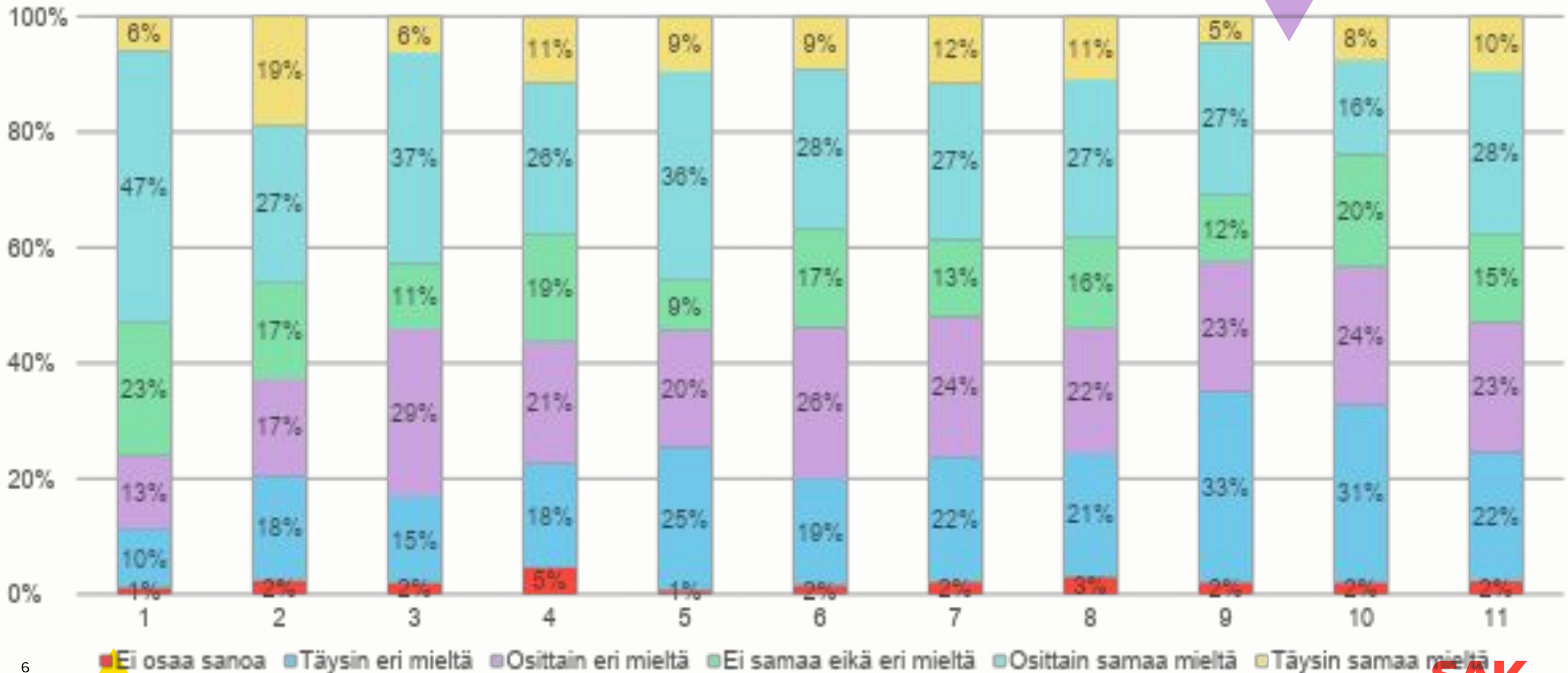
Esimerkissä ei ole huomioitu ansiopäivärahan porrastusta

#PAINAVASY

SAK

SAK työttömyysbarometri kevät 2024

"Minulla ei ole varaa ruokaan tai vaatteisiin"

Työllisyyden kehitys

Hallitus on yrittänyt nostaa työllisyyttä leikkaamalla sosiaaliturvaa.

Näille toimille on valtiovarainministeriössä laskettu positiivisia työllisyysvaikutuksia.

Reaalimaailmassa työllisyys on kuitenkin alentunut.

Työllisyyden alentumisen taustalla on esimerkiksi rakennusalan kriisi, ja heikko suhdannetilanne, jota hallituksen leikkaukset entisestään pahentavat.

Työelämäheikennysten vaikutuksia

Vuoden määräaikainen sopimus ei vaadi erityistä perustetta

- Määräaikaisuuksien käyttö tulee todennäköisesti lisääntymään. Tämä lisää työntekijöiden kokemaa epävarmuutta ja työelämän pirstaleisuutta.
- Määräaikaiset työsuhteet kaikkein yleisimpiä nuorilla ja naispuolisilla työntekijöillä.
- Nuoriin naisiin kohdistuu korostuneesti myös raskaus- ja perhevapaasyrjintää, joissa yksi tyypillisimmistä tilanteista liittyy määräaikaisten työsopimusten jatkamiseen. Määräaikaisuuksien lisääntyminen saattaa vaikuttaa syrjinnän lisääntymiseen.

Työntekijästä johtuvasta syystä irtisanomiseen riittäisi jatkossa asiallinen syy

- Työnantaja saa nykyisin irtisanoa työsopimuksen vain työntekijästä johtuvasta tai hänen henkilöönsä liittyvästä asiallisesta ja **painavasta** syystä.
- Muutos tarkoittaa irtisanomiskynnyksen madaltamista. Jatkossa henkilön perustein irtisanomisen olisi lähtökohdaksi pidettävä

Hallitus jatkaa leikkauslinjalla vuonna 2025

Hallituksen toimet syventävät suhdannekuoppaa

- Sosiaaliturvaleikkaukset heikentävät ihmisten ostovoimaa ja kotimaista kysyntää.
- Työlainsäädännön heikennykset ja turvaverkkojen rapautuminen lisäävät palkansaajien kokemaa epävarmuutta.
- Leikkaukset hallintoon, järjestöihin ja kulttuuriin vähentävät työllisyyttä suoraan.

Koulutusleikkaukset ja maahanmuuttopolitiikka voivat heikentää tulevaa kasvua

- Hallitus lakkautti aikuiskoulutustuen, poistaa työttömyysturvan korotusosat ja leikkaa ammatillisesta koulutuksesta.
- Kuntien kotoutumiskorvauksista leikkaaminen tulee vaikeuttamaan maahanmuuttajien työllistymistä.

Talousarvioesityksessä jatkettiin sosiaaliturvaleikkauksia

- Aiempien leikkausten jatkoksi hallitus on leikkaamassa mm. asumistuista, työttömyysturvasta, sairauspäivärahasta, kuntoutusrahasta ja ulkomaille maksettavasta kansaneläkkeestä.